

**Oponentský posudek na práci Bc. Bohumily Kočvarové:
„Vliv zkušenosti s nevěrou na nastavení spodních limitů nevěry v partnerství“**

Hlavním cílem předkládané práce bylo zjistit, zda zkušenost s nevěrou ovlivňuje nastavení limitů vnímání nevěry v partnerství u mužů a žen. Autorka tak navazuje na svou bakalářskou práci, která byla zaměřena na vnímání hranic nevěry v partnerství.

Autorka nejdříve na cca 30 stranách shrnuje recentní studie zabývající se nejen nevěrou, ale i žárlivostí, která se zkoumaným tématem bezesporu velice úzce souvisí, přičemž vychází z více než 120 převážně zahraničních odborných publikací. Kromě teoretického zasvěcení do problematiky bych na tomto místě velice ráda vyzdvihla autorčinu snahu a schopnost na citované studie nahlížet kriticky, kdy autorka vedle shrnutí hlavních závěrů studií uvádí jejich limity, kterých je nejen vzhledem k citlivosti daného tématu pozhnaně.

Samotný text je na dobré jazykové úrovni s malým počtem gramatických chyb a překlepů. Jediné, co bych po stylistické stránce vytkla, je místy poměrně obtížná srozumitelnost sdělení, pravděpodobně daná doslovným překladem z angličtiny (např. str. 17: *„Tento jev je obvykle interpretován tak, že se možnost pro zkušenost s nevěrou stává pravděpodobnější.“*). Současně rozhodne-li se autorka přechylovat ženská jména, měla by znát pohlaví všech citovaných autorů (např. *Kelley Hartnett je žena*). Plně chápu, že studií na dané téma existuje nespočet, však sama autorka hned v úvodu zmínila, že jejím cílem není podat jejich konečný výčet, a právě proto pokud se už rozhodla některé uvést, měla by si dávat pozor na zkratkovité závěry, které jedinci neznalému konkrétních studií mnoho neřeknou, ba jsou spíše matoucí (např. str. 29: *„Kromě možnosti rozvodu může odhalení mimopárového chování ... být též spojeno se zvýšeným rizikem přenosu pohlavních chorob.“*).

Co se týče empirické části práce jako neproblematičtější (krom limitů, které autorka sama uvedla) vidím skutečnost, že autorka vedla rozhovory s lidmi, které osobně znala. Jednou z podmínek účasti bylo, aby tazatelka neznala respondentova partnera. Pravděpodobně proto, aby respondenti mohli mluvit zcela otevřeně a bez obav, že svého partnera nějak „poškodí“, nebo že se citlivé informace k němu dostanou. Pokud však respondenti znali tazatelku, nemohla jejich výpovědi ovlivnit skutečnost, že třeba nechtěli „poškodit“ sami sebe? Vzhledem k tomu, že za účast ve studii byli respondenti finančně odměněni (což, jak víme, výrazně usnadňuje jejich nábor), nebylo by vzhledem k vysoké citlivosti tématu vhodnější zvolit zcela neznámé participanty? Podobným nejasnostem by se dalo předejít, pokud by autorka uvedla, na základě čeho podmínky účasti (kromě věku, vztahu apod.) definovala. Mohla by tak případně prosím krátce učinit nyní? Taktéž jsem se pozastavila nad místy, kde byly rozhovory vedeny. Znovu musím zmínit citlivost tématu, proč si nemyslím (že oproti prostředí katedry) bylo vhodné vést rozhovory v kavárnách, kde pocit soukromí není zrovna omračující.

Přesto musím vyzdvihnout, že všech 26 rozhovorů autorka vedla sama. Je zcela bez debat, že tento způsob sběru dat klade na výzkumníka obrovské nároky, se kterými se, jak vidno ze samotné práce, autorka popasovala výborně. Taktéž skutečnost, že respondenti byli v dlouhodobém vztahu, dodává výsledkům jistou relevanci, kterou výzkumy zaměřené na potenciální partnery postrádají. Autorka došla mnohým velice zajímavým výsledkům, např. že participanti definovali spodní limit nevěry stupňováním v opačném směru než u partnerů. Toto

zjištění však dále nikterak nediskutuje. Mohla bych se jí tedy zeptat, jak si tento závěr vysvětluje a pramení-li z něj nějaké implikace pro budoucí výzkumy?

Za nejslabší místo celé práce považuji diskusi, na kterou jsem se vzhledem k velice hezkému teoretickému úvodu těšila. Namísto diskuse s dříve citovanou literaturou se setkáváme spíše s pouhými shrnutími vlastních zjištění. Ačkoliv autorka diskutuje výsledky vždy za jednotlivými výzkumnými otázkami, ani tyto dílčí diskuse nepokládám za tak obsažné, jak by mohly (vzhledem k autorčině znalosti tématu) být. Krom toho se autorka v teoretickém úvodu poměrně podrobně věnuje tématům (žárlivost a online nevěra), které se ani v dílčích diskusích takřka nevyskytují.

Ráda bych se autorky zeptala ještě na jednu obecnější otázku. Jak mimo jiné studie ukázala, definování spodních i vrchních limitů nevěry je pro respondenty poměrně obtížné, poněvadž je závislé na mnoha faktorech, ať už se jedná o zkušenost s nevěrou, spokojenost v partnerství atd., především však není nikdy definitivní, resp. jedinec může mít představu o vlastním nastavení těchto limitů, ale tváří v tvář dané situaci se může zachovat zcela jinak (ač třeba již zkušenost s nevěrou má). Zajímalo by mne, zdali autorku napadá nějaký způsob, jak (a jestli vůbec) by se v budoucích výzkumech dala tato skutečnost zohlednit.

Díky kvalitativnímu charakteru studie autorka i přes poměrně značnou heterogenitu vzorku odhalila několik faktorů, které mohou nastavení limitů nevěry ovlivňovat, což by mohlo sloužit jako jakási pilotní studie pro další výzkum v dané oblasti. Z tohoto hlediska shledávám práci velmi přínosnou.

I přes veškeré výhrady práce splňuje podmínky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě. Kvůli interpretačním nedostatkům navrhuji hodnocení 1-2 v závislosti na obhajobě.

Mgr. Zuzana Štěrbová
1. LF UK

V Praze dne 1.2.2014